

يتفكرون “… (Ey Muhammed!) Sana bu zikri (Kur'ân’ı) indirdik ki kendilerine indirileni insanlara açıklayasın tâ ki, düşünüp üğüt alsınlar” (Nahl,16/44. bk. Nahl, 16/64). Peygamberimiz (a.s.), bu görevini Kur'ân’a veya Kur'ân dışı vahye dayanarak veya içtihatta bulunarak yerine getirmiştir. Namazların ilk ve son vakitleri,[29] rekatları ve kılınış biçimleri,[30] zekatın hangi mallardan ne miktarda verileceği,[31] boşanmanın şekli,[32] kadınların hayız ve nifas hallerinde namaz kılamayacakları ve oruçtutamayacakları[33], çocuklara, hastalara, yolculara ve kadınlara cuma namazının farz olmayışı,[34] mestlerin üzerine meshedilmesi, fitır sadakası, revatip sünetler, teravih, bayram ve cenaze namazları[35]... gibi pek çok dini görev Peygamberimiz tarafından açıklanmıştır. Bazı âyetlerin mücmel, müphem ve muhtasar olması sebebiyle Kur'ân'in açıklanmaya ihtiyacı vardır. İnsanların Kur'ân'i kendilerine rehber edinebilmeleri, hükümlerine, emir ve yasaklarına uyabilmeleri için iyice anlaşılması ve nasıl uygulanacağını bilmesi gerekir. Allah, bu görevi peygamberine vermiştir. Peygamberimiz, hakkında ayet bulunmayan konuları açıklığa kuvuşturmuştur.[36] Peygamberimizin Kur'ân’a ilave olarak ortaya koyduğu hükümlerin asılları icmal olarak Kur'ân’da vardır.[37] Yüce Allah Peygamberimize “helal ve haram kılma” görevi vermiştir. و يحل لهم الطيبات و يحرم عليهم الخبائث   “…(O ümmî Peygamber), onlara temiz şeyleri helal, pis şeyleri haram kılar...” (Araf, 7/157. bk. Tevbe, 9/29) anlamındaki âyet bunun açık delilidir. Kur'ân’da yer almadığı halde Peygamberimizin haram olduğunu bildirdiği bir çok husus vardır Mesela; bir kadının teyzesi, halası, kız ve erkek kardeşlerinin kızları ile bir nikah altında bulundurulması,[38] ehli merkep,[39] katır, aslan, kaplan, fil, kurt, maymun, köpek gibi pençesi bulunan vahşi hayvanların; kartal, atmaca, şahin ve doğan gibi tırnaklarıyla avlanan yırtıcı kuşların ve fare, köstebek ve akrep gibi haşeratın etlerinin yenilmesi[40] erkeklerin altın zinet takınmaları ve ipek elbiseler giymeleri, altın ve gümüş kaplardan su içilmesi ve yemek yenilmesi[41] Peygamberimiz tarafından yasaklanmıştır.Peygamberimiz (a.s.) Kur'ân'i açıklama görevini şu şekilde yapmıştır: Kur'ân hükümlerini, emir ve yasaklarını süzleriyle teyit etmiştir Mesela Peygamberimizin (a.s.),   الدال على الخير كفاعله “Hayra delalet eden onu işleyen gibidir”,[42] من دل على حير فله مثل اجر فاعله ,"Kim bir hayra delalet ederse bu kimseye o hayrı işleyenin sevabı gibi sevap verilir"[43] sözleri, و تعاونوا على البر و التقوى “Birr (hayır, iyilik ve güzel ameller) ve takvada yardımlaşın” (Mâide, 5/2) ayetini teyit etmektedir. Maide Suresinin 6. ayeti abdest alınmadıkça namaz kılınmaması gerektiğini ön görmetedir. Peygamber’ın (a.s.), لا تقبل صلاة من احدث ختى يتوضا “Abdestini bozan kimse (yeniden) abdest

“Şafağın beyaz ipliği siyah ipliğinden ayırt edilinceye kadar yiyin, için, sonra ta gece oluncaya kadar orucu tamamlayın...” (Bakara, 2/187) ayetindeki “ak iplik” ve “kara iplik”, müphem (anlamı kapalı) kelimelerdir. Hz. Peygamberimiz (a.s.), bu kelimeleri, هو سواد الليل و بياض النهار “Gündüzün beyazlığı ve gecenin karanlığı” [52] olarak açıklayarak ayetin müphemliğini gidirmiştir. Kur'ân’n müşkil âyetlerini tavzih etmiştir و اعدوالهم ما استطعتم من قوة "Gücünüz yettiği kadar kuvvet hazırlayın” (Enfâl, 8/60) âyetindeki “kuvvet” kelimesini Hz. Peygamberimiz (a.s.), القوة الرمي “kuvvet, atmaktır”[53] sözü ile & açıklığa kavuşturmuştur. Peygamberimiz Hz. Muhammed (a.s.), “açıklama” görevini Allah’tan aldığı ilave bilgi ile yapmıştır. Şu örnekleri verebiliriz: قد نرى تقلب وجهك في السماء فلنولينك قبلة ترضيها فول وجهك شطر المسجد الحرام و حيث ما كنتم فولوا وجوهكم شطره “(Ey Muhammed!), Biz senin yüzünü göğre doğru çevirip durduğunu (vahiy beklediğini) görüyoruz. Elbette seni hoşlanacağın kibleye döndüreceğiz. (bundan böyle) yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir”, (Bakara, 2/144) ayetinden; önçeleri Kudüs’teki Mescid-i Aksa cihetine doğru namaz kılınırken kiblenin Mekke’deki Mescid-i Haram cihetine çevrildiğini öğreniyoruz. Kur'ân’da, kiblenin Mescid-i Aksa cihetine doğru & olduğunu bildiren ayet yoktur. & Peygamberimiz (a.s.), Mescid-i Aksa cihetine kendi içtihadı ile değil, Allah’tan aldığı Kur'ân dışı & bilgi (vahy-i gayri metlüv) ile & namaz kılmıştır. Eğer kendi içtihadı ile olsaydı kiblenin değişmesi için vahiy beklemezdi. و ما ينطق عن الهوى ان هو الا وحي يوحى “O (peygamber) kendi heva ve hevesinden konuşmaz. (Hak Din adına her) konuştuğu ancak kendisine vahyolunan bir vahyidir” (Necm, 53/3-4) anlamındaki âyette &geçen “vahiy” ve “konuşma” lafızları hem Kur'ân’ı hem de Kur'ân dışı vahyi (sünneti) içerir. Bu lafızları sadece Kuran’a indirgemek, âyeti tahsis etmek(anlamını daraltmak) tır ki bu, delilsiz ve keyfi bir görüştür. Ayrıca ayette (و ما ينطق) “o konuşmaz” denilip (و ما يقرا) & “o okumaz” denilmemesi de bu ayetteki nutkun (konuşmanın), Sünneti de içerdiğine delalet eder.[54] Hadislerde Peygamberin (a.s.) Kur'ân dışı vahiy aldığına dair pek çok örnek vardır. Cibril’ın (a.s.), insan suretinde gelip Peygamber’e (a.s.), İman, İslam ve

İhsan'ın ne olduğunu sorması ile ilgili hadis bunun en güzel örneğidir.^[55] Cibril (a.s.), Hz. Peygamber'e Kur'an indirildiği gibi Söyleniyor, in de iniyor^[56], ona ayetleri ve dini hükümleri ayrıntılı olarak açıklıyordu. Peygamberimiz (a.s.), kendisine vahiy gelmeyen bir konuda bir şey sorulduğu zaman "bilmiyorum" der veya vahiy gelinceye kadar cevap vermez ve kendi görüşü ile ve kıyasla (bir şey) söylemezdi.^[57] Hz. Peygamberimiz (a.s.), "Bana Kur'an ve onun gibi bir misli verildi" diye ilk insandan itibaren her topluma bir peygamber göndermiştir. İlk peygamber Adem (a.s.), son peygamber Hz. Muhammed (a.s.)'dir. Bu ikisinin arasında gelip geçen peygamberlerden Kur'an'da sadece 25'inin ismi zikredilmiş diğerlerinin isimleri zikredilmemiştir. İsimlerini bildiğimiz ve bilmediğimiz bütün peygamberlere iman etmek imanın altı esasından biridir. Bu peygamberlerinden birine iman etmeyen kimse mümin ve müsliman olamaz. Peygamberler, akıllı, güzel, venilir, dürüst, zeki ve sâadık, doğru insanlardır. Peygamberler bülent, güzel, nah işlememişlerdir. Allah'tan aldığı görevleri yerine getirmişler, hak dinini insanlara tebliği etmişlerdir. Son Peygamber Hz. Muhammed (a.s.), diğerlerinden farklı olarak bütün insan ve cinlere peygamber gönderilmiştir. ^[1] Bu bütün İslam Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi Doç. Dr. İsmail KARAGÖZ tarafından hazırlanmıştır. ^[2] Araf, 7/157. ^[3] Ahmed, V, 178. ^[4] Ahzab, 33/40. ^[5] Ahmed, V, 178. ^[6] Ahmed, V, 266.. ^[7] Ahmed, V, 179. ^[8] Ahkaf, 46/35. ^[9] Taberî, XXVI, 37. Kurtubî; XVI, 220 ^[10] Hakim, Müstedrek, II, 546. ^[11] Meryem, 19/29-33; Al-i İmran, 3/46. ^[12] Al-i İmran, 3/49. ^[13] Araf, 7/107. ^[14] İsrâ, 17/1. Necm, 53/10-18. ^[15] Müslim, İ, 37, 40. ^[16] Sebe', 34/28, Cin, 72/1-2, 14. ^[17] Tirmizi, Menakıb, 1. V, 588. ^[18] M. H. Hart, En Etkin 100, s. 1. & Eviri, M. Harmancı. İstanbul, 1994. ^[19] Ahmed, I, 5. Müslim, Fedail, 3. II, 1782. ^[20] Ahmed, V, 138. ^[21] Ahmed, I, 281. ^[22] bk. Bakara, 2/151. İsrâ, 17/106. ^[23] bk. Ahzab, 33/45-46. Mümin, 23/73. ^[24] bk. Züriyat, 51/56. Kasas, 28/87. ^[25] Bakara, 2/25. ^[26] Tevbe, 9/3. ^[27] Nisa, 4/138. ^[28] Tevbe, 9/34. ^[29] bk. Tirmizi, Salat 1. I, 279. Ebu Davud, Salat 2. I, 274. Müslim, Mesacid, 166. I, 425. ^[30] bk. Buhârî, Müslim ve Ebu Davud Kitabı "Salat" bölümü. ^[31] Buhârî, Müslim ve Ebu Davud, "Zekât" bölümü. ^[32] Hadis kitaplarının "talak" bölümü. ^[33] Tirmizi, Taharet, 97. I, 234. Tirmizi, bütün fakihlerin hayızlı kadının orucu kaza edip namazı kaza etmeyeceği konusunda ittifak ettiğini söylemiştir. Sünen, I, 235. ^[34] Ebu Davud, Salat, 215. I, 644. ^[35] Hadis kitaplarının "İlyeyn" ve "Cenaiz" bölümü. ^[36] Mesela bk. Ahzab, 33/36, Nisa, 4/59, 65 ve Nur, 24/51. bk. eş-Şâfiî, S. 61, 62. ^[37] Ebu Zehra, el-Usûl-i Fıkh, S. 113-114. ^[38] Buhârî, Nikah, 27. VI, 128. Nisa suresinde evlenilmesi haram olanlar 23-24 ayetlerinde sayılmış sonra "bunlardan helal kılındı" denilmiştir. Ayetlerde, hadiste zikredilen kadınlar yoktur. Dolayısıyla bu hadis, 4/24 ayetini tahsis etmektedir. Ebu Zehra, S. 113. ^[39] Müslim, Sayd, 24. (II, 1538). ^[40] Ebu Davud, Et'ime, 33. IV, 159. Müslim, Sayd, 14-16. II, 1533-1534. ^[41] Tirmizi, Libas, 1-2. Alaiddin Abidin, el-Hediyet "Al-iyye", s. 223-225. Kahraman & Yay. İst. 1984 ^[42] Tirmizî, İlim, 14; V, 41. ^[43] Müslim,

İmâre, 133. II, 1506. [44] Buhârî, Vudu, 3. I, 43. [45] Müslim, İman, 197; I, 114-115. [46] Ebu Davud, Etmâ, 36. IV, 166. [47] Ebu Davud, Etmâ, 35. IV, 165. Müslim, Sayd, 52. II, 1546. [48] Müslim, Sayd, 40. II, 1542. [49] Müzzemmil, 73/20. [50] Tirmizi, Salat, 183. II, 25. Müslim, Salat, 34-36. I, 295. [51] Buhârî, Ezan, 18. I, 155. [52] Buhârî, Tefsir, 28; V, 156. [53] Müslim, İmare, 167; II, 1522. [54] Ayrıca bk. Nisa, 4/113. Tahrîm, 66/3. Ahzâb, 33/34. [55] Mesela bkz. Ebu Davud, Kader, 17. V, 69-73. [56] Mesela bk. Dirîmî, Mukaddime, 49. s. 145. Ebû Dâvud, Merasil, 55. [57] Buhârî, İtisam, VIII, 148. [58] Ebu Davud, Sünnet, 6. V, 10. Ahmed, IV, 131. Hattâbî, "Hadisi, Kitaba arzetmeye gerek olmadığına" bu hadis delildir. ¸ ne zaman Resulullah'tan bir sâz/hadis, sabit olursa bu bizzat delildir. "Size bir hadis gelirse onu Allah'ın kitabına arz edin. Eğer Kitaba uygunsa alın, muhalifse terk edin" şeklindeki rivayetin aslı yoktur. demıştır. Mevlîmî, s-Sünen, V, 11. Ebu Davud'un Sünneti'nin hamışında.

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)